

مدرسه گروه آموزشی بیوگراوند

پایه

یازدهم تجربی ، دوازدهم تجربی

زمان

۳۵ دقیقه

درس ریاضی

مبحث

حد بی نهایت و حد در بی نهایت

شماره آزمون

سری اول (سوالات کنکور)

گام اول

الف) می‌دانیم وقتی $x \rightarrow \infty$ هم‌ارزی زیر برقرار است:

$$\sqrt{ax^2 + bx + c} \underset{x \rightarrow \infty}{\sim} \sqrt{a} \left| x + \frac{b}{2a} \right|$$

ب) صورت و مخرج کسر، یک عبارت چندجمله‌ای است و حاصل حد تابع در بی‌نهایت برابر با یک عدد ثابت شده است؛ بنابراین بزرگ‌ترین درجه صورت و بزرگ‌ترین درجه مخرج کسر با هم برابر است.

گام دوم

باتوجه به قسمت الف) از گام اول، عبارت رادیکالی مخرج کسر را ساده می‌کنیم:

$$\sqrt{4x^2 + 15x} \underset{x \rightarrow -\infty}{\sim} \sqrt{4} \left| x + \frac{15}{8} \right| = -2 \left(x + \frac{15}{8} \right)$$

دقت کنید که چون $x \rightarrow -\infty$ بود، قرینه عبارت درون قدر مطلق از آن خارج شد)

باتوجه به قسمت ب) از گام اول، $n = 1$ است. داریم:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax + 15}{3x - \left(-2 \left(x + \frac{15}{8}\right)\right)} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax + 15}{3x + 2x + \frac{15}{4}} \\ &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax + 15}{5x + \frac{15}{4}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{ax}{5x} = \frac{a}{5} \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -1 \Rightarrow \frac{a}{5} = -1 \Rightarrow a = -5$$

بنابراین ضابطه تابع $f(x)$ برابر است با:

$$f(x) = \frac{-5x + 15}{3x - \sqrt{4x^2 + 15x}}$$

اکنون حاصل حد تابع $f(x)$ را وقتی $x \rightarrow 3$ به دست می‌آوریم.

$$\lim_{x \rightarrow 3} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5x + 15}{3x - \sqrt{4x^2 + 15x}} = \frac{0}{0}$$

با دو روش می‌توان ابهام به وجود آمده را رفع کرد.

روش اول:

با به‌کاربردن قاعده هوییتال داریم:

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5x + 15}{3x - \sqrt{4x^2 + 15x}} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5}{3 - \frac{15x + 15}{2\sqrt{4x^2 + 15x}}} = \frac{-5}{3 - \frac{24 + 15}{2\sqrt{36 + 45}}}$$

$$= \frac{-5}{3 - \frac{39}{18}} = \frac{-5}{\frac{15}{18}} = \frac{-5}{\frac{5}{6}} = -6 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 3} f(x) = -6$$

روش دوم:

با ضرب صورت و مخرج در مزدوج مخرج، داریم:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5x + 15}{3x - \sqrt{4x^2 + 15x}} &\times \frac{3x + \sqrt{4x^2 + 15x}}{3x + \sqrt{4x^2 + 15x}} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5(x-3)(3x + \sqrt{4x^2 + 15x})}{9x^2 - 4x^2 - 15x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-5(x-3)(3x + \sqrt{4x^2 + 15x})}{5x(x-3)} = \lim_{x \rightarrow 3} -\frac{3x + \sqrt{4x^2 + 15x}}{x} = -\frac{9+9}{3} = -\frac{18}{3} = -6 \end{aligned}$$

گزینه ۲

۲

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

گام اول

الف) تابع $f(x)$ بر روی یک بازه پیوسته است هرگاه در همه نقاط این بازه پیوسته باشد.
ب) تابع $f(x)$ در نقطه $x = x_0$ پیوسته است هرگاه داشته باشیم:

$$\lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = f(x_0)$$

گام دوم

تابع $f(x)$ با ضابطه داده شده روی بازه $(1, +\infty)$ تعریف شده است. برای بررسی پیوستگی تابع $f(x)$ روی این بازه کافی است شرط پیوستگی تابع فقط در نقطه $x = 6$ بررسی شود. داریم:

$$\lim_{x \rightarrow 6^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 6^-} \sin \frac{\pi}{x} = \sin \frac{\pi}{6} = \frac{1}{2}$$

$$f(6) = \sin \frac{\pi}{6} = \frac{1}{2}$$

$$\lim_{x \rightarrow 6^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 6^+} a + \cos^2 \frac{\pi x}{36} = a + \cos^2 \frac{\pi}{6} = a + \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 = a + \frac{3}{4}$$

برای پیوستگی تابع $f(x)$ در نقطه $x = 6$ کافی است تساوی زیر برقرار باشد:

$$a + \frac{3}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = -\frac{1}{4}$$

گام اول

الف) در تابع $f(x)$ وقتی $x \rightarrow +\infty$ حد تابع برابر $-\frac{1}{p}$ است. چون حاصل حد وقتی $x \rightarrow +\infty$ یک عدد شده است، پس بزرگترین درجه صورت کسر با بزرگترین درجه مخرج کسر باید برابر باشد. بزرگترین درجه x در صورت کسر ۱ است، پس $n = 1$ است.

ب) حاصل حد را وقتی که $x \rightarrow +\infty$ با استفاده از هم‌ارزی $\sqrt{ax^2 + bx + c} \sim \sqrt{a}|x + \frac{b}{2a}|$ تعیین کرده و مقدار a را محاسبه می‌کنیم.

گام دوم

$$n = 1 \Rightarrow f(x) = \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{ax - 6}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{ax - 6} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + \sqrt{1}|x + (\frac{-3}{2})|}{ax - 6}$$

$$= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x + x - \frac{3}{2}}{ax - 6} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x - \frac{3}{2}}{ax - 6} = \frac{3}{a} = -\frac{1}{2} \Rightarrow a = -6$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{-6x - 6}$$

$$\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{-6x - 6} = \frac{0}{0}$$

برای رفع ابهام صورت و مخرج کسر را در مزدوج صورت ضرب کرده و حاصل را ساده می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{-6x - 6} \times \frac{2x - \sqrt{x^2 - 3x}}{2x - \sqrt{x^2 - 3x}} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{4x^2 - x^2 + 3x}{-6(x+1)(2x - \sqrt{x^2 - 3x})}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{3x(x+1)}{-6(x+1)(2x - \sqrt{x^2 - 3x})} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{3x}{-6(2x - \sqrt{x^2 - 3x})}$$

$$= \frac{-3}{-6(-2-2)} = \frac{-3}{(-6)(-4)} = \frac{-3}{24} = \frac{-1}{8}$$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\cos x - \sqrt{\cos x}}{\sin^2 x} & ; x \neq 0 \\ a & ; x = 0 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - \sqrt{\cos x}}{\sin^2 x} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{\cos x}(\sqrt{\cos x} - 1)}{1 - \cos^2 x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{\cos x}(\sqrt{\cos x} - 1)}{(1 - \cos x)(1 + \cos x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{\cos x}(\sqrt{\cos x} - 1)}{(1 - \sqrt{\cos x})(1 + \sqrt{\cos x})(1 + \cos x)} = -\frac{1}{4} \end{aligned}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

حد تابع در بی‌نهایت را به دست می‌آوریم.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax + \sqrt{4x^2 + 5}}{2x + 2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax + \sqrt{4x^2}}{2x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x(a + 2)}{2x} \\ \frac{\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{5}{2}}{\longrightarrow} &\rightarrow \frac{a + 2}{2} = \frac{5}{2} \Rightarrow a = 3 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -1} f(x) &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{3x + \sqrt{4x^2 + 5}}{2x + 2} \xrightarrow{\text{در مزدوج صورت ضرب و تقسیم می‌کنیم}} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{3x + \sqrt{4x^2 + 5}}{2x + 2} \times \frac{3x - \sqrt{4x^2 + 5}}{3x - \sqrt{4x^2 + 5}} \\ &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{9x^2 - 4x^2 - 5}{2(x+1)(-3 - \sqrt{4+5})} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{-5(x-1)(x+1)}{12(x+1)} = \frac{5}{6} \end{aligned}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۶

گام اول

تابع در $x = 0$ پیوسته است؛ بنابراین $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(0)$ است.

گام دوم

$$\begin{aligned} f(0) &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{1 - \sqrt{1-x}} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{1 - \sqrt{1-x}} \times \frac{1 + \sqrt{1-x}}{1 + \sqrt{1-x}} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(1 + \sqrt{1-x})}{(1 - \sqrt{1-x})(1 + \sqrt{1-x})} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(1 + \sqrt{1-x})}{1 - 1 + x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(1 + \sqrt{1-x})}{x} \Rightarrow a = 1 + \sqrt{1-0} = 1 + 1 = 2 \Rightarrow a = 2 \end{aligned}$$

گام اول

حاصل حد مبهم است. با استفاده از رفع ابهام عامل صفرشونده یا همان $x - 2$ ، حاصل حد را به دست می‌آوریم.

گام دوم

$$\begin{aligned}\lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{6}{x^2 - 2x} - \frac{x+1}{x-2} \right) &= \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{6}{x(x-2)} - \frac{x+1}{x-2} \right) \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{6 - x^2 - x}{x(x-2)} \right) = \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{-(x-2)(x+3)}{x(x-2)} \right) \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{-(x+3)}{x} = \frac{-5}{2}\end{aligned}$$

گزینه ۳

شرط پیوستگی تابع در نقطه $x = 1$ به صورت زیر است:

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = f(1)$$

بنابراین داریم:

$$f(1) = a - a + 2 = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} (ax - a + 2) = a - a + 2 = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{x-\sqrt{x}} = \frac{0}{0}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x-1}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1)} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)}{(\sqrt{x})(\sqrt{x}-1)} = \frac{2}{1} = 2$$

پس به ازای هر مقدار a ، تابع در $x = 1$ پیوسته است.

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = a \log_2^f = 2a \\ \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = 3a + 1 \end{cases} \Rightarrow 3a + 1 = 2a \Rightarrow a = -1$$

$$x < 3 : f(x) = ax + 2^{x-3} = -x + 2^{x-3}$$

$$f(2) = -2 + 2^{-1} = -2 + \frac{1}{2} = -1/5$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

راه حل اول:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 4} \frac{3x^2 - 10x - 8}{\sqrt{3} - \sqrt{x} - 1} &= \lim_{x \rightarrow 4} \frac{(3x+2)(x-4)}{\sqrt{3} - \sqrt{x} - 1} \times \frac{\sqrt{3} - \sqrt{x} + 1}{\sqrt{3} - \sqrt{x} + 1} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{(3x+2)(x-4)(\sqrt{3} - \sqrt{x} + 1)}{(2 - \sqrt{x})} \\ &= \lim_{x \rightarrow 4} \frac{-(3x+2)(\cancel{2 - \sqrt{x}})(2 + \sqrt{x})(\sqrt{3} - \sqrt{x} + 1)}{(\cancel{2 - \sqrt{x}})} = \lim_{x \rightarrow 4} (-(3x+2)(2 + \sqrt{x})(\sqrt{3} - \sqrt{x} + 1)) \\ &= -14 \times 4 \times 2 = -112 \end{aligned}$$

راه حل دوم:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{HOP} \lim_{x \rightarrow 4} \frac{3x^2 - 10x - 8}{\sqrt{3} - \sqrt{x} - 1} &= \lim_{x \rightarrow 4} \frac{6x - 10}{\frac{1}{-\frac{2\sqrt{x}}{2\sqrt{3} - \sqrt{x}}}} = \frac{14}{\frac{1}{2}} = -14 \times 2 = -112 \end{aligned}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x^2 + 5x + 3}{2 - \sqrt{2 + \sqrt{3-x}}} = \frac{0}{0}$$

راه حل اول:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x^2 + 5x + 3}{2 - \sqrt{2 + \sqrt{3-x}}} &\times \frac{2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}}}{2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}}} \\ &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)(2x+3)(2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}})}{4 - (2 + \sqrt{3-x})} \\ &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)(2x+3)(2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}})}{2 - \sqrt{3-x}} \times \frac{2 + \sqrt{3-x}}{2 + \sqrt{3-x}} \\ &= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{(x+1)(2x+3)(2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}})(2 + \sqrt{3-x})}{4 - 3 + x} \\ &= \lim_{x \rightarrow -1} (2x+3)(2 + \sqrt{2 + \sqrt{3-x}})(2 + \sqrt{3-x}) = 1(2+2)(2+2) = 16 \end{aligned}$$

راه حل دوم: (فراتر از کتاب)
استفاده از قاعده هوییتال:

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2x^2 + 5x + 3}{2 - \sqrt{2 + \sqrt{3-x}}} \xrightarrow{\text{HOP}} \lim_{x \rightarrow -1} \frac{4x + 5}{-\frac{1}{2\sqrt{3-x}} \times \frac{1}{2\sqrt{2 + \sqrt{3-x}}}} = \frac{1}{\frac{1}{4} \times \frac{1}{4}} = 16$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

تابع در $x = 1$ پیوسته است، پس مقادیر حد چپ و راست تابع در $x = 1$ برابرند.

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \sqrt{a+3}, \quad \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 1+a$$

$$\Rightarrow 1+a = \sqrt{a+3} \Rightarrow a^2 + 2a + 1 = a+3 \Rightarrow a^2 + a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a+2)(a-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 1 & \checkmark \\ a = -2 & \times \end{cases}$$

به ازای $a = -2$ تساوی بالا برقرار نیست. حالا $f(-\frac{3}{4})$ را پیدا می‌کنیم:

$$f(x) = \sqrt{ax+3} = \sqrt{x+3}$$

$$\Rightarrow f(-\frac{3}{4}) = \sqrt{-\frac{3}{4} + 3} = \sqrt{\frac{9}{4}} = \frac{3}{2} = 1.5$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

مقدار تابع : $f(-۲) = a$

$$\begin{aligned}\lim_{x \rightarrow (-۲)^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow (-۲)^-} \frac{\lambda + x^3}{|x + ۲|} = \lim_{x \rightarrow (-۲)^-} \frac{(x + ۲)(x^2 - ۲x + ۴)}{-(x + ۲)} \\ &= - \lim_{x \rightarrow (-۲)^-} (x^2 - ۲x + ۴) = -(۴ + ۴ + ۴) = -۱۲\end{aligned}$$

برای پیوستگی چپ، باید $a = -۱۲$ باشد.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^2 - 1}{x + |x|} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x^2 - 1}{x + x} = \frac{-1}{0^+} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x^2 - 1}{x + |x|} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x^2 - 1}{\text{صفر مطلق}} = \text{تعریف نشده}$$

تابع در همسایگی چپ صفر حد ندارد، بنابراین گزینه ۴ درست است.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

راه حل اول:

$$\lim_{x \rightarrow -۸} \frac{x^2 + ۱۰x + ۱۶}{۶(۲ + \sqrt[3]{x})} = \frac{0}{0}$$

$$\lim_{x \rightarrow -۸} \frac{x^2 + ۱۰x + ۱۶}{۶(۲ + \sqrt[3]{x})} = \lim_{x \rightarrow -۸} \frac{(x + ۸)(x + ۲)(۴ - ۲\sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{x^2})}{۶(۲ + \sqrt[3]{x})(۴ - ۲\sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{x^2})}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -۸} \frac{(x + ۸)(x + ۲)(۴ - ۲\sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{x^2})}{۶(x + ۸)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -۸} \frac{(x + ۲)(۴ - ۲\sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{x^2})}{۶} = \frac{-۶ \times ۱۲}{۶} = -۱۲$$

راه حل دوم: (فراتر از کتاب)

با استفاده از قاعده هوییتال داریم:

$$\text{HOP : } \lim_{x \rightarrow -۸} \frac{۲x + ۱۰}{۶ \times \frac{1}{۳\sqrt[3]{x^2}}} = \frac{-۱۶ + ۱۰}{۶ \times \frac{1}{۳ \times ۴}} = -۶ \times ۲ = -۱۲$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

راه حل اول: استفاده از هم‌ارزی:

$$\sqrt{ax^2 + bx + c} \underset{x \rightarrow \pm\infty}{\sim} \sqrt{a} \left| x + \frac{b}{2a} \right|$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (2x + \sqrt{4x^2 + x}) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(2x + 2 \left| x + \frac{1}{4} \right| \right)$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \left(2x - 2 \left(x + \frac{1}{4} \right) \right) = -\frac{1}{2}$$

راه حل دوم: با استفاده از اتحاد مزدوج داریم:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -\infty} (2x + \sqrt{4x^2 + x}) &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{(2x + \sqrt{4x^2 + x})(2x - \sqrt{4x^2 + x})}{2x - \sqrt{4x^2 + x}} \\ &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{4x^2 - (4x^2 + x)}{2x - \sqrt{4x^2 + x}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{2x - |2x|} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{4x} = -\frac{1}{4} \end{aligned}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

با استفاده از قاعدهٔ پرتوان داریم:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x - \sqrt{4x^2 + x}}{x} &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x - |2x|}{x} \\ &= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x + 2x}{x} = 3 \end{aligned}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

$$\text{حد راست: } \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{2|x - 2|} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{(x - 2)(x + 2)}{2(x - 2)} = \frac{4}{2} = 2$$

$$\text{حد چپ} = \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x^2 - 4}{-2(x - 2)} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x + 2}{-2} = -2$$

$$f(2) = 2$$

$$\Rightarrow f(2) = \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x)$$

پس تابع فقط از راست پیوسته است.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

می‌دانیم $\sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha$ و $\cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$ و $\cos(\pi + \alpha) = -\cos \alpha$ حال داریم:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}^+} \frac{\sin x}{1 + 2 \cos x} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{1 + 2\left(-\frac{1}{2}\right)^-} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{0^-} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}^-} \frac{\sin x}{1 + 2 \cos x} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{1 + 2\left(-\frac{1}{2}\right)^+} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{0^+} = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{3}^\pm} \frac{\sin x}{1 + 2 \cos x} = \frac{\frac{-\sqrt{3}}{2}}{1 + 2\left(-\frac{1}{2}\right)^\pm} = \frac{-\frac{\sqrt{3}}{2}}{0^\pm} = \pm\infty$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

$$\lim_{x \rightarrow (-2)^-} \frac{[x] + 3}{x + 2} = \frac{\overbrace{[(-2)^-]}^{-3} + 3}{(-2)^- + 2} = \frac{0}{0^-} = 0$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۹

با استفاده از قاعده پرتوان داریم:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{ax - \sqrt[n]{x^n - 1}}{fx^n - 12} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{ax}{fx^n} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow n = 1 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{ax}{fx} = \frac{a}{f} = \frac{1}{6} \Rightarrow a = \frac{2}{3}$$

$$\lim_{x \rightarrow 27} f(x) = \lim_{x \rightarrow 27} \frac{\frac{2}{3}x - \sqrt[3]{x^3 - 1}}{fx - 12} = \frac{0}{0}$$

حال حد را رفع ابهام می‌کنیم:

روش اول:

$$\lim_{x \rightarrow 27} \frac{\frac{2}{3}x - \sqrt[3]{x^3 - 1}}{fx - 12} \times \frac{\frac{f}{9}x^2 + \frac{2}{3}x\sqrt[3]{x^3 - 1} + (\sqrt[3]{x^3 - 1})^2}{\frac{f}{9}x^2 + \frac{2}{3}x\sqrt[3]{x^3 - 1} + (\sqrt[3]{x^3 - 1})^2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 27} \frac{\frac{\lambda}{27}x^3 - x^2 + 1}{(fx - 12)\left(\frac{f}{9}x^2 + \frac{2}{3}x\sqrt[3]{x^3 - 1} + (\sqrt[3]{x^3 - 1})^2\right)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 27} \frac{\cancel{(x-3)} \left(\frac{\lambda}{27}x^2 - \frac{x}{9} - \frac{1}{3} \right)}{f\cancel{(x-3)} \left(\frac{f}{9}x^2 + \frac{2}{3}x\sqrt[3]{x^3 - 1} + (\sqrt[3]{x^3 - 1})^2 \right)}$$

$$= \frac{\frac{\lambda}{27} - \frac{1}{9} - \frac{1}{27}}{f \times (f + 2 \times 2 + f)} = \frac{2}{f\lambda} = \frac{1}{2f}$$

$$\frac{\frac{\lambda}{27}x^3 - x^2 + 1}{\frac{\lambda}{27}x^2 - \frac{x}{9} - \frac{1}{3}}$$

$$\frac{-\frac{\lambda}{27}x^3 + \frac{\lambda}{9}x^2}{-\frac{1}{9}x^2 + 1}$$

$$\frac{+\frac{1}{9}x^2 - \frac{1}{27}x}{-\frac{1}{27}x + 1}$$

$$\frac{+\frac{1}{9}x^2 - \frac{1}{27}x}{-\frac{1}{27}x + 1}$$

$$\frac{+\frac{1}{9}x^2 - \frac{1}{27}x}{-\frac{1}{27}x + 1}$$

$$\frac{+\frac{1}{9}x^2 - \frac{1}{27}x}{-\frac{1}{27}x + 1}$$

$$\frac{+\frac{1}{9}x^2 - \frac{1}{27}x}{-\frac{1}{27}x + 1}$$

۰

روش دوم: (هویتال)

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt[3]{x} - \sqrt{x^2 - 1}}{4x - 12} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt[3]{3} - \frac{1}{\sqrt[3]{3}}(2x)(x^2 - 1)^{-\frac{1}{2}}}{4}$$

$$= \frac{\frac{2}{\sqrt[3]{3}} - 2 \times \frac{1}{4}}{4} = \frac{\frac{4 - 3}{4}}{4} = \frac{1}{16}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۹

گزینه ۲

۲۳

چند جمله‌ای $p(x)$ بر $x^2 - 1$ بخش پذیر است، بنابراین $p(x)$ به ازای ریشه‌های $x^2 - 1$ برابر صفر است.

$$x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = 1, -1$$

بنابراین داریم:

$$p(1) = 0, p(-1) = 0 \quad (*)$$

اکنون باقی‌مانده تقسیم $Q(x)$ بر $x - 2$ را می‌خواهیم؛ یعنی باید $Q(2)$ را محاسبه کنیم.

$$Q(x) = p(x - 1) + p(1 - x)$$

$$\xrightarrow{x=2} Q(2) = p(2 - 1) + p(1 - 2) = p(1) + p(-1)$$

$$\xrightarrow{(*)} Q(2) = 0 + 0 = 0$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۹

گزینه ۴

۲۴

تابع در $x = \frac{\pi}{2}$ پیوسته است، پس:

$$\lim_{x \rightarrow \left(\frac{\pi}{2}\right)^{\pm}} f(x) = f\left(\frac{\pi}{2}\right) = a$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} f(x) = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{2 \sin^2 x - \sin x - 1}{\cos^2 x} = \frac{0}{0} \text{ مبهم}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{2 \sin^2 x - \sin x - 1}{\cos^2 x} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{(2 \sin x + 1)(\sin x - 1)}{(1 - \sin^2 x)}$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{(2 \sin x + 1) \cancel{(\sin x - 1)}}{\cancel{-(\sin x - 1)}(\sin x + 1)} = \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \left(-\frac{2 \sin x + 1}{\sin x + 1} \right) = -\frac{3}{2}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۹

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^n - 6x^2 + 1}{ax^3 + 7x^2 - 2} = 2$$

چون حاصل حد یک عدد شده است، پس باید درجه صورت و مخرج کسر یکی باشد. بنابراین $n = 3$ است. همچنین طبق قاعده پرتوان داریم:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{ax^3 + 7x^2 - 2} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^3}{ax^3} = \frac{4}{a} = 2 \Rightarrow a = 2$$

حال $\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} f(x)$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} f(x) = \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{2x^3 + 7x^2 - 2} = \frac{0}{0}$$

حد را رفع ابهام می‌کنیم.
روش اول:

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{2x^3 + 7x^2 - 2} = \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{\left(x - \frac{1}{2}\right) (4x^2 - 4x - 2)}{\left(x - \frac{1}{2}\right) (2x^2 + 8x + 4)} = \frac{-3}{\frac{17}{2}} = -\frac{6}{17}$$

$$\begin{array}{l} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{-4x^3 + 2x^2} \left| \frac{x - \frac{1}{2}}{4x^2 - 4x - 2} \right. \\ \hline -4x^2 + 1 \\ \frac{4x^2 - 2x}{-2x + 1} \\ \hline 2x - 1 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \frac{2x^3 + 7x^2 - 2}{-2x^3 + x^2} \left| \frac{x - \frac{1}{2}}{2x^2 + 8x + 4} \right. \\ \hline 8x^2 - 2 \\ \frac{-8x^2 + 4x}{4x - 2} \\ \hline -4x + 2 \\ \hline 0 \end{array}$$

روش دوم: هوییتال

$$\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{4x^3 - 6x^2 + 1}{2x^3 + 7x^2 - 2} = \lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}} \frac{12x^2 - 12x}{6x^2 + 14x} = \frac{3 - 6}{\frac{17}{2}} = \frac{-6}{17}$$

باقی‌مانده تقسیم $p(x)$ بر $x - 4$ برابر ۳ است، پس $p(4) = 3$.

باقی‌مانده تقسیم $p(x)$ بر $x + 2$ برابر ۱ است، پس $p(-2) = 1$.

حال باقی‌مانده تقسیم $p(x^2) + 4p(-x)$ بر $x - 2$ را می‌خواهیم، بنابراین $x = 2$ را در آن جایگذاری می‌کنیم:

$$\begin{aligned} p(x^2) + 4p(-x) &= p(2^2) + 4p(-2) \\ &= p(4) + 4p(-2) = 3 + 4 \times 1 = 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x}} - \sqrt{\frac{1}{x^2} - \frac{1}{x^2+1}} \right) &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{x+x+1}{x(x+1)}} - \sqrt{\frac{x^2+1-x^2}{x^2(x^2+1)}} \right) \\ &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{2x+1}{x^2+x}} - \sqrt{\frac{1}{x^2+x}} \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\sqrt{\frac{2x+1}{x+1}} - \sqrt{\frac{1}{x^2+x}} \right) = \sqrt{2} - 0 = \sqrt{2} \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow (\frac{\pi}{2})^-} [2 \sin x - 1] = [2(\frac{1}{2})^-] - 1 = -1$$

معادله سهمی و خط را می‌نویسیم:

$$f(x) = a(x - 0)(x - 4) = ax(x - 4)$$

$$f(2) = 1 \Rightarrow -4a = 1 \Rightarrow a = \frac{-1}{4}$$

$$g(x) = \frac{-x}{4} + 1 = \frac{-1}{4}(x - 4)$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{f(x) + g(x)}{4 - x} &= \lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{-\frac{1}{4}x(x - 4) - \frac{1}{4}(x - 4)}{4 - x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{-\frac{1}{4}(x - 4)(x + 1)}{-(x - 4)} = \lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{1}{4}(x + 1) = \frac{5}{4} \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^6 - x^2 + 1} + \sqrt{x^2 + 1} - x^2}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|x^2| + |x| - x^2}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{x} = -1$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۰

راه حل اول:

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{x^3 - [x^3]} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{x^3 - 8} = \frac{0}{0}$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{x^3 - 8} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{(x-2)(x+2)}{(x-2)(x^2+2x+4)} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

راه حل دوم: (هویتال)

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x^2 - 4}{x^3 - 8} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{2x}{3x^2} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۱

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x(\sqrt{\frac{2x+1}{5x+9}})^3}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} (\sqrt{\frac{2x+1}{5x+9}})^3 = (\sqrt{\frac{1}{9}})^3 = \frac{1}{27}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۱

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} (4 - [x])g(x) = 6 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1^+} 3g(x) = 6$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1^+} g(x) = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{ax^2 + bx + c}}{|x - 1|} = 2$$

جواب حد یک عدد است و مخرج به ازای $x = 1$ صفر است، بنابراین باید صورت کسر نیز به ازای آن صفر باشد، حال داریم:

$$ax^2 + bx + c = a(x - 1)^2$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{ax^2 + bx + c}}{|x - 1|} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{a(x - 1)^2}}{|x - 1|} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\sqrt{a}|x - 1|}{|x - 1|} = 2$$

$$\Rightarrow a = 4$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{4}|x - 1|}{|x - 1|} = 2$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۱

$$x \rightarrow -1^+ \Rightarrow [x] = -1, [-x] = 0, x + 1 > 0 \Rightarrow |x + 1| = x + 1$$

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{|x + 1| - [x]}{x - [-x]} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{x + 1 + (-1)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{x}{x} = 1$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۱

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x + 2} = \frac{1}{2} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{ax^2 + x + 1}}{x + 2} = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{پیرتوان}} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{a}|x|}{x} = \frac{1}{2} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{a}x}{x} = \frac{1}{2} \Rightarrow \sqrt{a} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = \frac{1}{4}$$

$$\lim_{x \rightarrow (-1)^-} \left[\frac{1}{x} \right] \times \sqrt{\frac{1}{4}x^2 + x + 1} = -1 \times \sqrt{\frac{1}{4}(-1)^2 + (-1) + 1} = -1 \times \sqrt{\frac{1}{4}} = -\frac{1}{2}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۱